

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ УКРАЇНИ

Стадницька О.М., к.е.н., викладач кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки, Львівський інститут банківської справи УБС НБУ, м. Львів, Україна

В умовах сучасних процесів глобалізації та інтеграції великого значення набуває необхідність підтримання фінансової безпеки національного фондового ринку, що вимагає підвищення ефективності його державного регулювання. Державне регулювання та ефективне управління є необхідною умовою функціонування фондового ринку та забезпечення фінансової безпеки держави. Саме за допомогою ефективних державних інструментів та методів регулювання можна досягти реалізації загальнонаціональних інтересів та забезпечення фінансової безпеки в економіці України, що б гарантувало залучення іноземних інвестицій.

Фінансова безпека ринку цінних паперів – це оптимальний обсяг його капіталізації (з огляду на представлені на ньому цінні папери, їх структуру та рівень ліквідності), здатний забезпечити стійкий фінансовий стан його учасників і держави в цілому. Вона безпосередньо пов'язана з бюджетною та інвестиційною безпекою держави, а також із фінансовою безпекою численних юридичних і фізичних осіб. Безпека ринку цінних паперів це такий стан всіх сегментів та учасників фондового ринку при якому мінімізується вплив зовнішніх та внутрішніх загроз, тим самим забезпечуючи захист інтересів учасників ринку на основі створення ефективної системи його регулювання.

Серед основних зовнішніх загроз фінансової безпеки ринку цінних паперів можна виділити: втрату суверенітету національного ринку цінних паперів, зростаючу залежність від іноземного інвестора, зростання міжнародних кримінальних операцій, обіг іноземних цінних паперів на ринку цінних паперів України. До внутрішніх загроз відносяться: низький рівень участі внутрішніх інвесторів, недосконала законодавча база у сфері захисту прав інвесторів, широке розповсюдження тіньових процесів на ринку цінних паперів (доходи отримані злочинним шляхом та їх виведення в офшорні зони).

В даний час в Україні ж, на жаль, більшість акцій українських підприємств і організацій надзвичайно слабо захищені, поки що не має достатньо потужних та надійних інструментів ринку цінних паперів, а ті, що є, мають короткий термін обігу, часом дуже високу дохідність і головне – низький рівень безпеки їх обігу.

Відсутність досконалої системи розкриття інформації про українських емітентів цінних паперів, яка мала би бути рекомендована приватним емітентам, що залучають інвестиційний капітал на міжнародних ринках є одною з проблем, яка суттєво обмежує можливості українських підприємств з залучення закордонного інвестиційного капіталу.

Вирішення проблеми безпеки ринку цінних паперів в Україні має включати наступні напрями:

- розробку законодавчої та нормативної бази регулювання та забезпечення фінансової безпеки ринку цінних паперів;
- безпеку ринку державних та корпоративних цінних паперів, включаючи захист акціонерів;
- безпеку сфери вексельного обігу;
- безпеку учасників ринку цінних паперів (юридичних та фізичних осіб), захист комерційної таємниці;
- інформаційну безпеку ринку цінних паперів та захист емітентів та інвесторів, в тому числі і іноземних;
- протидію правоохоронних та регулюючих органів злочинам та маніпуляціям з цінними паперами, а також відмиванню коштів з використанням цінних паперів.

Україна має усі об'єктивні передумови для динамічного поступу до цивілізованого ринку, але ті проблеми, які постійно виникають через недосконалість і безсистемність реформ, несумісність економічних методів управління і закономірностей розвитку ринкових структур, значні недоліки в правовому забезпеченні розвитку ринку цінних паперів та інших фінансових інструментів справляють негативний вплив на економічний стан країни, позначаються на формуванні економічної політики і фінансовій безпеці держави.